



La Tria dels Professors

Curs 2015-16

Taller Narrativa.

Gerard Prohias

Maria Duran

Un xic de poble

Sóc foraster d'un poble de butxaca. Aquí la gent surt al carrer i deixen les claus de casa sota d'un test, els veus sortir amb les mans buides i quan tornen solen portar, un esqueix de gerani o una bossa de pinyes. Tornen contents, perquè s'han posat al dia de les últimes novetats, tenen una xarxa autòctona de difusió, i quan les notícies arriben als tribunals populars, es penalitza o s'accepta segons la teva procedència, les teves propietats o les teves amistats. Quan vaig arribar aquí, em deia Jaume Fontcoberta i Xifre i vaig ser notícia una colla de dies. Feia poc que m'havia casat amb la Raquel, la gran de cinc germans, en Manel, el més petit, va viure amb nosaltres els primers anys.

-Segur que et va dir que vindria? - Crida la Raquel des de la cuina.

-Si dona, si – li dic jo.

-Així quants som? - Pregunta traient el cap pel rebedor.

Ha arribat la tia Eulàlia, en Sergi ve tot darrere amb la mainada, l'Eusebi vindrà més tard a fer postres. Els de Llançà han trucat que estan de camí, la Violet i en Dídac han perdut el primer tren i tot just surten ara, tots són família de la Raquel i com cada any vénen a casa a celebrar el Nadal.

-En total 21 – li contesto.

Hem obert els llums que disfressen el cirerer d'arbre de nadal, perquè fa un dia gris i fred, he deixat el portalet obert de bat a bat, així no haurem de sortir cada vegada a obrir. En Joan m'ha vist des del carrer i s'acosta.

Quan varem instal·lar-nos en aquesta finca llarga i estreta, no coneixíem a ningú, la casa i el graner queden separats per un pati, aleshores ple de bardisses. A poc a poc, varem arreglar el que és ara casa nostra, només que apuntava el sol, les mans ja s'espolsaven la mandra dels dits i quan es feia fosc el cap començava a barrinar com millorar la situació.

Al principi, vivíem sota la mirada indiscreta dels veïns, però aviat van entendre que érem una família humil, que no havíem vingut a conquerir més terres que un casalot vell que ningú volia. Redreçar aquell vell graner i convertir-lo en taller, era complicat i vaig haver de buscar un paleta que m'ho fes, em van recomanar en Joan, més tard vaig saber que era l'alcalde. Ell va ser el meu primer client, em va demanar una porta per casa seva. El dia que li vaig entregar, tota polida i elegant, l'home només em va dir, "Ostres Met".

I des de llavors em diuen Met Fuster. A poble són així, els has de deixar fer, només has de tenir seny amb les paraules. La Raquel sempre formal i educada, va entomar bé les primeres escomeses, doncs les dones solen ser més complicades i les enveges les rebel·len.

-Sembla que tindràs la casa plena, eh... vindrà aquest any?- em pregunta en Joan.

-Si, si que ve.

-Que passeu un Bon Nadal.

-Gràcies Joan, Bon Nadal.

Entro a dins, refresca, agafo la jaqueta, travesso l'entrada i surto per la porta del darrere que dóna al pati interior. Carrego llenya en una caixa, som colla i no tinc ganes de fer passeres. Els geranis ben ufanosos m'han vist fer i desfer en aquest tros de terra, netejar-lo, fer-hi un hort, tragar fustes, troncs, sacs de serradures i tantes altres coses.

Ho recordo tot com si fos ara, parlo d'un temps que el treball omplia tots els forats del dia, parlo de quan els hiverns ens arraulien vora el foc amb un llibre a les mans i la costura de la Raquel em feia companyia, de quan a l'estiu fèiem conserva a fora al pati. Parlo de fa temps, quan vam ser pares, de dos fills, bé, en realitat en van ser tres. El primer no va arribar a bon fi, i aquells que fins feia poc ens miraven recelosos, llavors ens donaren ànims, "són coses que passen", "sou joves", ens deien. La Raquel se'n va refer més aviat del que jo esparava, és com una ceba que el temps l'ha anat cuirassant, una capa darrera l'altra.

L'Eduard, va venir després, era un infant tot rodó i graciós, va créixer i es va tornar entremaliat i xerraire, el temps el va fer hàbil i fort com un roure, va decidir seguir els meus passos al taller, li agrada la fusta i la treballa amb passió, amb molta més empenta de la que jo he tingut mai. Amb idees noves i maquinària moderna, ha transformat el negoci i el defensa vigorós.

L'Ester va venir al món en una nit molt freda i era prima i poca cosa, la vam refer de mica en mica, i entre mocs i refredats, també es va fer gran. Aquella nena esprimatxada i reservada va créixer i es va fer dona molt de pressa.

-Porta-li una bombona de butà, a la Raquel! - sento que em crida l'Eulàlia.

La cuina de casa és petita i poc manyaga, la mestressa la governa amb destresa i en surten bones viandes, variades i succulentes. Li canvio la bombona i m'entorno a fora per acabar d'omplir una altra caixa de llenya. En Manel m'ha vist, i em ve a socórrer per enllestir-ho en un moment.

-Vindrà l'Ester? - Em pregunta abans d'entrar.

-Si que vindrà.- li dic jo.

Posem les caixes vora la llar, i m'assec a la cadira de balca per donar menjar al foc. En Sergi, fa estona que m'espera per explicar-me el seu viatge a la Xina, tothom el deixa passar perquè pugui escoltar les meravelles que m'he perdut.

-Quina llàstima posar-me a viatjar a aquesta edat- em diu amb resignació- qui pogués tornar enrere- panteixa.

I segueix filosofant tot detallant la seva aventura xinesa, mentre me'l miro distret.

L'estiu que l'Ester, va fer els quinze anys, la seva mare la va posar al despatx de la fusteria, perquè ajudés a casa. Era com tenir dos galls en un mateix galliner. No solia interferir en les decisions de la Raquel, però estàvem desbordats de feina i l'oficina era un caos, finalment el dotze de juliol, vaig entrar a posar pau. Vaig resoldre que la Raquel es quedaria la feina de l'oficina com sempre havia fet i l'Ester s'ocuparia de fer tots els encàrrecs al banc, a correus i mantenir la casa neta i ordenada. En un principi no va agradar gaire la idea, però a finals de juliol les coses començaven a rutllar.

Els estius següents, vam trobar-li una feina de dependent a la merceria de la vila. En aquell moment vam encetar una distància inconscient i silenciosa. L'Ester vivia entre la vila i el poble, a l'hivern a l'institut i a l'estiu a treballar. Quan faltava poc per acabar els estudis, la seva mare, va començar tota una campanya per trobar-li una feina per tot l'any, fins que un dia li vaig demanar que ho deixés córrer.

Ella es va esverar, perquè, estava acostumada a tenir raó, i només veia l'Ester al seu costat, al poble o a la vila, però no més lluny. En ocasions com aquesta, sempre em remetia el seu passat gloriós, el sacrifici de la seva joventut, per tirar la família endavant, i jo sempre li donava la raó, perquè admirava la seva fortalesa. Però era tant evident que l'Ester necessitava fugir. "Li agraden els llibres, deixem-la estudiar", li deia jo. No ens enteníem pas, jo li demanava que s'ho pensés i ella sense rumiar-s'ho, ni poc ni molt, em tornava a dir que no. Em sorprenia i m'enrabiava, sé que ho feia per protegir-la, com si

encara fos l'infant refredat i dèbil. Volia donar-li una joventut planera, una vida fàcil, un ofici pràctic, un camí paral·lel al seu, on ella pogués suavitzar-li cada ressalt.

Però l'Ester, volia veure més enllà d'aquelles muntanyes i la curiositat, se l'endugué a ciutat. Pensàvem que en acabar la carrera de magisteri, ens visitaria més sovint, però la feina la reté lluny. He comptat dos nadals sense ella, i no ho entenc. Li sento la veu per telèfon, i la veig en fotografies a través d'una pantalla borrosa. M'escriu correus electrònics, que l'Eduard m'imprimeix i després els rellegeixo tot sol buscant-hi una nova lectura.

-Jaume, ja la tenim aquí- Em diu la Raquel des del darrera, mentre para taula.

Però no la veig i ella em senyala a fora. Ha entrat per el pis de l'Eduard que és just a sobre la fusteria, travessen el pati plegats i entren riallers cap a dins.

La filla que se'n va anar, lluïa una cabellera ondulada, color de castanyes, que amagaven uns ulls ametllats i tímids, tenia els pòmuls lleugerament pigats i una boca de pinyó que retilava preguntes sense parar. Avui porta el cabell curt d'un color marronós indefinit, amb un floc de cabells violetes, els seus ulls s'han enfosquit i ara ja no tenen vergonya.

Saluda a tothom, doncs fa temps que no ens retrobàvem. Tot són preguntes i admiracions, fins que finalment aterra al tamboret que la Raquel li ha posat al meu costat.

-Ja em pensava que no vindries... -li dic fluixet

Em mira fent una ganyota i em planta un petó al front, quan encara no s'ha assegut, es torna a aixecar per ajudar a l'Eduard amb els nens. Seuran en una taula a part, els saluda a tots un per un, els acompanya a rentar mans, els fa preguntes indiscretas, els busca les pessigolles i els promet que si es porten bé, potser el Pare Noel ha deixat alguna cosa per a ells.

-Com podeu tenir dos fills tant simpàtics amb la mainada i encara no ser avis? - diu algú.

Quin misteri, certament. L'Eduard té xicoteta, però aquest any, passa el Nadal amb la seva família a Escòcia, i cap dels dos té pressa, per ser pares. L'Ester diu que té tots els nens

que voldria a l'escola, també té molts amics, però nosaltres no els coneixem.

A poc a poc, tothom pren seient, ens passem les viandes, els vells recordem el passat i els més joves parlen dels seus plans de futur, els plats es buiden, la canalla fuig de taula i sense adonar-me'n, l'olor de cafè omple la sala. Som a les acaballes del dia, quan t'acomia des d'aquella família que tan estimes, però que agraeixes que se'n tornin a casa seva, per gaudir de la quietud i la rutina dels meus dies.

Només quedem nosaltres, la Raquel, els meus fills i jo, com abans... M'agradaria allargar el capvespre i els entretinc amb historietes meves, d'aquelles que els explicava quan eren xics, somriuen recordant-les, però el rellotge no s'atura.

-Papa me n'he d'anar.

-Tant aviat Ester...

Em fa un petó a la galta i s'aixeca seriosa, els seus llavis tremolaven quan m'han tocat.

-Us volia dir... que vinguéssiu a casa meva per cap d'any, fa poc he canviat de pis.

-No cal filla, segur que és molt bonic... - li deixa anar la seva mare.

Els dos germans van marxant a poc a poc, una mirada entre ells, li dóna força per acabar la conversa.

-L'Eduard, us portarà no patiu, serà un dinar familiar, nosaltres i la meva parella.

Voldria dir-li que me n'alegro, que no pateixi, que hi anirem, però ja no hi és, s'ha fos darrera la porta i ara sols a casa, la Raquel i jo ens mirem en silenci.

Segona part:

Ha vingut en Joan a recollir el tirador dels armaris i l'acompanyo fins al carrer.

- Ja m'ho pagaràs...

- Vindrà? -em pregunta en Joan.

- Si – li dic jo.

Ens felicitem el Nadal, ha passat un any. Estem en època de canvis em va dir l'Eduard, aquell u de gener, quan anàvem a dinar al pis de l'Ester. La Sophie ens va entretenir tot el camí explicant anècdotes de la seva terra i jo estava tranquil. Em sentia preparat per afrontar qualsevol situació, perquè sabia que aquestes coses passaven a les millors famílies. M'imaginava el meu gendre amb els cabells llargs, amb arracades al nas, amb tatuatges al braç, amb la pell fosca. No obstant, quan vam arribar a les postres i va sonar el timbre, l'Ester molt nerviosa, ens va avançar que era la seva parella i els seus dos fills, que ja havien arribat.

Els va presentar a corre-cuita, però ho va dir alt i clar, Margarida, Joel i Pol. No ens va quedar cap dubte, ella era una dona, de mitja alçada, amb una trena mig deslligada, de cara alegre i bruna de pell. Els nens, no els recordo, eren nens moderns, van saludar i es van asseure al sofà amb una maquineta entre els dits.

Era evident que no estava preparat per allò, em vaig acabar el vi de la copa, i em va costar empassar-me'l, era massa fort per un home vell com jo. La Raquel es va alçar i va fer el seu paper de mare, es van dir quatre coses boniques entre elles, van fer quatre moixaines als nens i va lloar l'amplitud d'aquell pis i el gust en la decoració. Jo em vaig arraulir prop de l'Eduard i vaig saludar amb la mà des de la taula, no em podia moure, no em sentia les cames, i tenia calfreds per tot el cos.

El dinar va acabar una hora després, i crec que tots varem acomiadar la festa alleujats de posar fi a diàlegs forçats i somriures frívols. L'Ester ens va abraçar al replà, i varem marxar. Només d'entrar al cotxe la Raquel, em va deixar anar:

-Ja t'ho deia jo...

Després, tot de retrets, un darrera l'altra, tot amanit amb alguna "Mare de Déu" i algun

“Nostre Senyor”, sermons arcaics, tot rivetejat amb llumetes de molts colors, que ens perseguien fora els vidres, tot plegat un viatge sinistre o ridícul. Jo no deia res, la sorpresa m'havia deixat mut. Finalment arribàrem a casa, l'Eduard va baixar a obrir el portal i va ser llavors, quan va fer callar la seva mare:

-L'Ester, és feliç ara.

-Des de quan ho sabeu? -li vaig preguntar, recuperant la veu.

-Fa tres anys, l'Ester va tenir un disgust molt gran, amb un col·lega de la seva escola i al cap d'un temps, ens va presentar la Margarida, com a la seva companya...

Em continuava parlant i no el sentia. Em pesava la culpa d'haver-li donat ales per marxar i que algú li hagués fet mal. Em dolia saber que en tots aquells anys d'absència, no havia sigut capaç de sincerar-se amb mi. Maleïa la distància que havia permès aquell forat obscur de relació. No sé si aquest trasbals em va ajudar a emmalaltir, el cas és, que vaig agafar una grip que em va retenir al llit tres dies sencers, després una infecció d'orina i una gastroenteritis. Això si, una cosa darrera l'altra, com a persona ordenada que sóc fins i tot les malalties, demanen el seu torn per visitar-me.

El dia de Reis, la família es va tornar a reunir, però l'Ester no va venir, ens va enviar un missatge i una imatge amb la seva companya i els nens. Després d'aquesta foto n'han arribat moltes més i en totes elles somriuen.

-Quants som? - pregunta l'Eduard que posa les estoballes.

Faig el recompte, els de sempre, la Sophie, aquest any, passa el Nadal amb nosaltres, l'Ester porta la seva companya i els nens.

-25... si no m'equivoco, haurem de muntar una taula més i arraconar el moble.

-Els nostres nens posa'ls aquí... - diu la Raquel.

A l'Eduard se li escapa el riure, però de seguida es gira cap a mi, em posa una mà a l'espatlla i em mira als ulls. De cop, em sento xic, com si el món hagués crescut massa per a mi, i els records vénen a mi, com si fos en un somni. Totes aquelles vivències en

família donen calidesa i sentit al present dels meus dies, i ara sé, que els vull veure
caminar endavant, sigui on sigui que els porti el seu destí.

Maria Duran Gasull

Desembre 2015